

Temel Ve Uygulamalı Bilim Dallarında Etki Faktörü Değeri En Yüksek Olan Süreli Yayınların Ankara'daki Üniversite Kütüphanelerinde Bulunabilirliği

The Availability of the Highest Impact Factor Valued Periodicals of Pure and Applied Sciences Disciplines at the University Libraries in Ankara

Nazlı Alkan *

Öz

Üniversite ve araştırma kütüphaneleri, özellikle temel ve uygulamalı bilimler alanındaki süreli yayınların abone bedellerindeki hızlı artış karşısında, onları baştan seçmeme ya da aboneliklerini iptal etme kararları almaya zorlanmaktadır. Bu kararların alınmasını kolaylaştırmak ve süreli yayınların değerini belirlemek için çeşitli ölçütler geliştirilmiştir. Bunlar arasında Etki Faktörü (EF) değerleri, süreli yayınların çeşitli özellikleri ve coğrafi bulunabilirlikleri de vardır. Bu çalışmada, fen bilimleri süreli yayınlarının seçiminde EF değeri sınırlandırıcı bir ölçüt olarak kullanılmış, girdikleri bilim dalları içinde en yüksek EF değeri taşıyanlar önemli bulunarak kapsama alınmıştır. Temel ve uygulamalı bilim dallarında EF değeri en yüksek olan 146 süreli yayın, hem süreli yayınların çeşitli özellikleri, hem de Ankara'daki üniversite kütüphaneleri ile Ulakbim Cahit Arf Bilgi Merkezi'nde bulunabilirlikleri yönünden incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar, 146 süreli yayının çeşitli süreli yayın özellikleri yönünden değer taşıdıklarını ortaya çıkarmıştır. Varılan sonuçlara göre, bu süreli yayınların 1998 yılında Ankara'daki üniversite kütüphanelerinde aboneliklerinin bulunabilirliği % 61.6 oranındadır. Ulakbim Cahit Arf Bilgi Merkezi'nde bunların 1998 için abonelikleri yenilenmiştir.

Abstract

University and research libraries are being forced either to make decisions for deselection of new periodical titles or cancellation of the available subscriptions, due to rapidly increasing subscription costs, particularly those in pure and applied sciences. Several criteria have been developed to help making

* Doç. Dr. Nazlı Alkan A.Ü. D.T.C.F. Kütüphanecilik Bölümü'nde öğretim üyesidir.

such decisions and to determine the value of periodicals. These criteria also include the Impact Factor (IF) values, several attributes of periodicals and their geographic availability. In this paper, IF value is used as a limitation criterion in selecting the scientific periodicals; the highest IF valued periodical of each scientific discipline is regarded as significant and included in the coverage. 146 periodicals that carry the highest IF in their pure and applied sciences disciplines are investigated with respect to various attributes of periodicals as well as their availability at the university libraries in Ankara and Ulakbim Cahit Arf Information Center. Based on the results of this study, it is found out that 146 periodicals are valuable as regards to several attributes of periodicals and the ratio of availability of periodical subscriptions for 1998 at the university libraries in Ankara is 61.6 %. The 1998 subscription renewals for these periodicals have not been made in Ulakbim Cahit Arf Information Center.

Giriş

Günümüzde üniversite ve araştırma kütüphanelerinin en büyük sorunlarından biri, bilimsel süreli yayınların abone bedellerindeki hızlı artış ve bu artış karşılıma yeterli olmayan bütçeleridir.

Süreli yayın fiyatlarındaki artış, hiçbir alanda temel ve uygulamalı bilimler alanında olduğu kadar had safhada değildir. Bu artış öyle bir orandadır ki diğer disiplinlerdekini gölgede bırakmaktadır. Bunlar hem en pahalı, hem de en büyük yıllık artışların görüldüğü süreli yayınlardır. A.B.D'de bile, özellikle fen ve tıp bilimleri süreli yayın fiyatlarındaki artışlar karşısında, üniversite kütüphanelerinin bütçelerinde azalmalar görülmesi sorunu 1930'ların ortalarından beri yaşanmakta, günümüzde çok daha ciddi boyutlarda kendini duyurmaktadır; abone bedellerinin artışı oranında bütçeler artmakta, üstelik azalmaktadır (Bourne ve Gregor, 1975:366; Schoch, 1994:34). Fen bilimleri araştırmacılarının artmasıyla doğal olarak bu kesimin araştırmaları da artmıştır. Artan araştırma sonuçları süreli yayınlar literatüründe çok daha büyük oranlarda yer almaya başlamıştır. Bu durum, varolan süreli yayınların hacimce büyümesine, dolayısıyla fiyatlarının artmasına neden olmuştur. Fenle ilgili süreli yayın fiyatlarındaki artışın birçok nedenleri arasında bilimsel semboller ve fotoğraf üretiminin pahalı oluşu da sayılabilir (Schoch, 1994:34). Diğer taraftan giderek artan uzmanlaşma ve ortaya çıkan yeni alanlar, süreli yayın sayısında da artışlara neden olmaktadır. Bu durum sınırlı kütüphane bütçelerini daha da zorlamaktadır.

Diğer taraftan, temel ve uygulamalı bilimler alanında araştırma yapan öğretim üyeleri ve yüksek lisans öğrencileri süreli yayın literatürüne ağırlıklı olarak dayanmak durumundadırlar. Bu kesim, yalnızca güncel bilgileri el-

de etmek için değil, araştırdıkları konuların başlangıç bilgilerine erişebilmek, o güne kadar konu ile ilgili yapılmış araştırmaları belirlemek, kendi çalışmalarına bir dayanak oluşturmak, varolan bilimsel bilgiye yenilerini katmak için sürelî yayın literatürüne gereksinme duyar. Araştırmacı kesimin akademik yükselmeleri de büyük ölçüde bu literatürün varlığına bağlıdır. Belirtilenler kuşkusuz her bilim alanının araştırmacı kesimi için söz konusu olabilir. Ancak temel ve uygulamalı bilim dallarında araştırmaların artması ile ortaya çıkan gelişmeler, diğer bilim alanlarına oranla daha hızlıdır. Güncel bilgiye erişim kaçınılmazdır. Güncel araştırma sonuçlarının hızla yer aldığı kaynaklar ise sürelî yayınlardır.

Bir yandan temel ve uygulamalı bilimcilerin güncel sürelî yayın literatürüne kaçınılmaz gereksinimleri, diğer yandan onların bilimsel gereksinmelerini karşılayacak sürelî yayınların abone bedellerinde yüksek ve hızlı bir artış söz konusudur. Bu durumda kütüphaneciler, araştırmacıların gereksinme duyduğu sürelî yayınlara erişim sağlamaya çalışmakla, artan sürelî yayın fiyatları karşısında bütçelerini dengelemek arasında kalırlar ve kendilerini güç kararlar almaya zorlanmış hissederler. Bu sorunun çözüm yolu olarak kaynak paylaşımı ve belge sağlama hizmetlerinin geliştirilmesi akla gelmektedir. Belirli bir coğrafi alan içindeki üniversite kütüphanelerinin aynı sürelî yayınlara değil, üniversiteleri için gerçekten gerekli olanlara abone olmaları, bütçelerini akılcı bir biçimde kullanmalarına olanak sağlayacaktır. Aynı zamanda sistem içindeki tüm kütüphanelerin birbirlerinin kaynaklarına erişim olanakları getirilecektir. Sahip olma yerine erişim ilkesini benimseyen bu modelin dünyanın gelişmiş ülkelerinde başarıyla uygulanmakta olduğu bilinmektedir. Elektronik sürelî yayınların kullanımı birçok ülke tarafından benimsenmiş olmakla beraber ekonomik olup olmadığı konusunda tartışmalar sürmektedir. Bununla beraber birçok ülke için bu öneriler, hemen bir rahatlama getirecek nitelikte değildir. Bu durumda sürelî yayın bedellerindeki artışla karşı karşıya gelen üniversite kütüphanelerinin en yaygın davranışı, kaçınılmaz olarak, abonelikleri azaltmak olmakta, bu da dermede varolan bazı sürelî yayın aboneliklerinin iptali ya da dermede bulunmayan yenilerine abone olmama şeklinde kendini göstermektedir. Bu işlem, A.B.D.'de bile, birçok üniversite kütüphanesi için rutin bir etkinlik olmakta, kararlar üniversite toplumunun bilgi gereksinmesine rağmen verilebilmektedir (Schoch ve Abels, 1994:41).

İdeal olarak, herhangi bir sürelî yayının aboneliğini iptal edip etmeme kararı, o sürelî yayının içerdiği bilgiyi belirleyerek, asıl önemlisi bu bilginin kullanıcılar açısından değerini ölçerek verilebilmelidir. Bunun güçlüğü ortadadır. Bu güçlük karşısında kütüphaneciler sürelî yayınların değerini belirlemek üzere çeşitli yöntemler/ölçütler bulmaya zorlanmışlardır. Bu ölçütler, sürelî yayınları baştan seçmeme, iptal ya da sürdürme kararlarını vermede

yardımcı olurlar. En göze çarpanları şunlardır: Kullanım verileri, öğretim üyelerinin görüşleri, coğrafi bulunabilirlik, abone bedeli, çeşitli süreli yayın özellikleri (süreli yayının yayımlandığı ülke, dili, akademik yayın olup olmadığı, yayınevinin ünü/ saygınlığı, kurum yayını olup olmadığı, hakemli olup olmadığı, kağıt ve baskı kalitesi, editörler komitesinin saygınlığı, yayımlanma sıklığı, önemli dizin ve öz dergilerinde yer alıp almadığı, vb.), atıf çalışmalar, etki faktörleri, fakülte/bölüm konuları ve ders programlarıyla ilişkisi, derme ile ilişkisi (Bourne ve Gregor, 1975:368; Broadus, 1985:30; Degener ve Waite, 1991:14; Lancaster, 1993:88; Özbudak, 1993: 15-16; Schoch ve Abels, 1994:43).

Bu ölçütlerin bazıları hakkında birkaç noktaya değinelim. Her kütüphaneye bağlı olduğu kurumun amaç ve gereksinmelerine göre kendi iptal kararlarını alabilme hakkına sahiptir. Ancak kendi bütçe sorununu çözmek üzere bir aboneliğin iptaline karar verirken, çevredeki kütüphaneler arasında yalnızca kendisinde bulunan o süreli yayın aboneliğini kesme yoluna gitmemeye özen göstermelidir (Bourne ve Gregor, 1975:367). Coğrafi bulunabilirlik açısından göz önünde bulundurulması gereken en önemli hususlardan biri budur. Diğer taraftan süreli yayının yıllık abone bedeli en önemli ölçütlerden biri sayılmıştır. Ancak bu unsurun iptal kararlarında tek etken sayılması doğru değildir. Yalnızca maliyet etkenine dayalı olarak verilen iptal kararları güvenilmezdir. Süreli yayınların kullanımı ile abone bedelini ilişkilendirmenin en geçerli yol olduğu yaygın olarak benimsenmiştir. (Schoch ve Abels, 1994:42). Yalnızca süreli yayının abone bedeli değil, kullanım başta olmak üzere, iptal kararlarını etkileyen etkenlerin büyük bir kısmı abone bedeli ile ilişkilendirilerek maliyet etkinliği ortaya çıkarılabilir (Lancaster, 1993:88). Diğer taraftan dizin ve öz dergilerinden bazıları kütüphanede bulunuyorsa ve bunlar değerlendirilen süreli yayını dizinliyorsa, kararlar bu durumdan olumlu yönde etkilenebilir. Atıf çalışmaları ise değişik yaklaşımlarla kullanılmaktadır. Yaklaşımlardan biri öğretim üyelerinin yayınlarında atıf olarak kullandıkları süreli yayınlar kanalıyla kullanımı belirlemedir. Institute for Scientific Information (ISI) tarafından yıllık olarak yayımlanan Journal Citation Reports (JCR), çeşitli konu alanlarının süreli yayınlarını atıf olarak kullanılma seferine göre sıralamaktadır. Süreli yayınları aldıkları atıflara göre değerlendiren Etki Faktörü (EF) değeri ise JCR'den elde edilebilen başka bir atıf ölçüsüdür. Bir süreli yayına yapılan atıflardan ve onların belirlenmiş EF değerlerinden yararlanılarak o süreli yayının değeri hakkında fikir edinilebilir. Sıklıkla atıf olarak gösterilmeyen, dolayısıyla düşük EF değeri veren süreli yayınların, iptal kararlarında öncelikli olması önerilmektedir (Broadus, 1985:30).

Bir süreli yayına ait tek bir değer elde edilebilmesi için ne kadar çok ölçütün işin içine girdiği görülmektedir. Kullanım verileri başta olmak üzere

tümü kararları etkileyebilmektedir. Hiçbir ölçütün tek başına kullanılması doğru kararlara götüremez. O halde ölçütlerin her birinin kendine göre sınırlılıkları olduğundan, seçilen bir kaç ölçüt bir arada kullanılmalıdır (Schoch, 1994:35). Nitekim çeşitli araştırmacılar çalışmalarını, seçtikleri birden fazla ölçüte dayandırmışlardır (Bourne ve Gregor, 1975; Degener ve Waite, 1991; Nisonger, 1993; Schoch, 1994; Schoch ve Abels, 1994; Michalos, 1995). Swigger ve Wilkes (1991: 42-44) ise bir akademik kütüphane dermesinde sürelî yayınları değerlendirmede kullanılan çeşitli ölçütleri birbirleriyle karşılaştırmıştır.

Ülkemizdeki bazı üniversite kütüphanelerinin, başta sürelî yayınların kullanımına ilişkin olmak üzere, birtakım değerlendirme uygulamaları yaptıkları olmuştur. Ayrıca Öztürk (1979)'ün bir sürelî yayın dermesini değerlendiren çalışması ile Özbudak (1993)'ün belli konulu sürelî yayınların kullanımını değerlendiren çalışması, bu alandaki boşluğu dolduran çalışmalarındandır.

Bu çalışmanın daha iyi anlaşılabilmesi açısından JCR ve verdiği EF değerleri hakkında biraz daha ayrıntıya inmek yerinde olacaktır.

1975'den beri yayımlanan JCR (Garfield, 1979: 150), bilimsel ve teknik yayıncılık alanının temel, geniş kapsamlı, uluslararası, disiplinlerarası ve özgün bir rehberidir. Sürelî yayınlardaki atıf verilerinin temel kaynağıdır. Sürelî yayınların gruplandırılması, değerlendirilmesi ve karşılaştırılmasını sağlamak üzere nicelik bilgileri verir. En geniş kapsamlı sürelî yayınların hangileri olduğu, hangilerinin en fazla atıf olarak kullanıldığı, makale ve kapsam içine alınan review, teknik not ve toplantı özeti gibi belgelerin yayımlandıkları yıl içinde ortalama kaç kez atıf olarak kullanıldıkları, EF değeri en yüksek sürelî yayınların hangileri olduğu, bir sürelî yayının hangi sürelî yayınları atıf olarak kullandığı vb. ile ilgili bilgiler sunar (JCR: A Bibliometric..., 1995: 5-7; JCR on CD-ROM. Quick..., 1996:1). Kullanıcıları arasında editörler, yayıncılar, yazarlar ve kütüphaneciler vardır. Kütüphaneciler sürelî yayın dermelerini oluşturmak, geliştirmek, seçim ya da derme dışı bırakma kararları almak, bütçelerini planlayıp dengelemek üzere JCR'yi kullanırlar (JCR: A Bibliometric..., 1995:6). Bu kaynağın en güncel basımı, içinde bulunulan yıla ait değil, daha öncesine aittir. Çünkü içinde bulunulan yıla ait atıf verileri henüz belirlenememiştir. Belirli bir yıl içinde yayımlanan belgelere ilişkin atıf verileri son olarak hangi yıl için belirlenebilmişse en güncel JCR, o yıla ait olmaktadır. JCR fen bilimleri/temel ve uygulamalı bilimler ve sosyal bilimler için olmak üzere her yıl iki kısım halinde yayımlanmaktadır. JCR fen bilimleri basımı, Science Citation Index (SCI)'de dizinlenen temel ve uygulamalı bilimlerle ilgili sürelî yayınların atıf olarak kullandıkları aynı konulardaki sürelî yayınları kapsamı içine alır. Dizinlenen sürelî yayınlar tarafından atıf olarak gösterildikleri için, bazı sosyal bilimler

sürelî yayınları da kapsam içindedir. JCR fen bilimleri basımı, temelde fen bilimleri sürelî yayınları hakkında atıf verilerini sağlarsa da, tüm ISI veri tabanına dayanılarak hazırlanmıştır. Bu bakımdan bu veri tabanında yer alan fenle ilgi olsun olmasın herhangi bir sürelî yayın tarafından atıf olarak kullanılan fen bilimleri sürelî yayınları da kapsama alınmıştır (JCR: A Bibliometric..., 1995:7,9). Bu durum bilimlerin disiplinlerarası yapısından kaynaklanmaktadır.

EF değerine gelince; en basit tanımıyla EF, bir sürelî yayında yer alan belgelere belirli bir yılda ortalama olarak hangi sıklıkta atıf yapıldığının ölçüsüdür ve bu belgelerin atıf olarak kullanılma sıklığının göstergesidir. EF, temelde bir sürelî yayında yayımlanmış, atıf olarak kullanılabilir potansiyel belgeler ile bunların içinden gerçekten atıf olarak kullanılmış olanların kullanılma sıklığı arasındaki orandır. Başka bir deyişle, atıf oranı (atıf olarak gösterilme sıklığı) ile atıf potansiyeli arasındaki orandır. Yayımlanan her belgenin aldığı atıf sayısı ne kadar çok olursa, EF o oranda yükselir (Garfield, 1979: 149; Lancaster, 1993: 88; Bayram, 1997: 64). JCR, EF değeri hesaplamalarında iki yıllık bir dönemi esas kabul etmekte ve atıf olarak kullanılan belge sayısını değil, atıf olarak kullanılanların kaç kez atıf olarak kullanıldığını hesaba katmaktadır (Garfield, 1979: 149; Schoch ve Abels, 1994: 42). JCR özellikle EF değeri kanalıyla bilimsel ve teknik sürelî yayınların değerlendirilmesinde hemen hemen bir otorite olmaktadır (Magri ve Solari, 1996: 94).

Atıf yapılan bir sürelî yayın makalesinin/belgesinin 1996'ya ait EF değeri şu şekilde hesaplanır:

1994 ve 1995 yıllarında bir sürelî yayında yayımlanan
belgelerin 1996'da atıf olarak kullanılma sayısı

$$EF : \frac{\text{1994 ve 1995 yıllarında o sürelî yayında yayımlanan belge sayısı}}{\text{1994 ve 1995 yıllarında o sürelî yayında yayımlanan belge sayısı}}$$

Başka bir ifade ile

Bir sürelî yayında yıl 1 ve 2'de yayımlanan belgelerin yıl 3'de
kaç kez atıf olarak kullanıldığı

$$EF : \frac{\text{O sürelî yayın tarafından yıl 1 ve 2'de yayımlanan atıf olarak kullanılabilir belge sayısıdır.}}{\text{O sürelî yayın tarafından yıl 1 ve 2'de yayımlanan atıf olarak kullanılabilir belge sayısıdır.}}$$

(Garfield, 1979: 149; Lancaster, 1993: 88; Magri ve Solari, 1996: 114). Örneğin bir sürelî yayın 1994'de 62, 1995'de 75 belge olmak üzere toplam 137 bel-

ge yayımlamışsa ve bu belgelerin tümü ya da bazıları toplam 83 kez atıf olarak kullanılmışsa, 1996'ya ait EF değeri: $83/137=0.605$ olacaktır. 0.605, bu sürelî yayının 1994 ve 1995 yılları içinde yayımladığı belgelerin 1996'da hangi sıklıkta referans olarak kullanıldığının ölçüsü, sürelî yayının atıf olarak gösterilme sıklığının göstergesi olan ortalama bir değerdir. EF değerlerinin hesaplanmasına ilişkin daha ayrıntılı bilgi veren kaynaklar vardır (Garfield 1979:149-152; Bayram, 1997:66).

Sürelî yayınların bu şekilde hesaplanan EF değerleri, onların önemlerini belirlemede güvenilir bir ölçü olarak kabul edilir. EF değeri yüksek olan bir sürelî yayının nitelikli olduğu varsayılır. JCR'nin Konu Kategorileri Listesi (Subject Category Listing) belirli konulara giren sürelî yayınları EF değerlerine göre yüksekten düşüğe doğru listelerken, bir sürelî yayının kendi konu grubu içindeki diğer sürelî yayınlara göre yerini ve önemini belirlemeyi amaçlamaktadır. Ancak JCR'nin yaratıcı kurumu olan ISI bile, bu kaynağın kullanıcılarını sürelî yayın değerlendirmelerinde yalnızca ona ve içeriğindeki EF değerlerine dayanmamaları konusunda uyarılmaktadır. Yalnızca atıf verilerine dayalı değerlendirmelerin, çeşitli sürelî yayın değerlendirme ölçütlerinin yerine geçemeyeceği, ancak onları tamamlayabileceği vurgulanmaktadır (JCR:A Bibliometric..., 1995:6-7). EF, birçok araştırmacı tarafından eksiklikleri yönünden eleştirilmekte ise de, bu değere alternatif olarak getirilen öneriler hem karmaşıklıkları, hem de ekonomik olmayışlarından dolayı tutunamamaktadır (Aguillo, 1996:279).

Yukarıda verilen giriş bilgilerinden sonra çalışmamızın amacının daha iyi değerlendirilebileceğini düşünüyoruz. Bu çalışmanın amacı temel ve uygulamalı bilim dallarında EF değeri en yüksek olan sürelî yayınları, değerlendirme ölçütü sayılabilen çeşitli sürelî yayın özellikleriyle ilişkilendirerek, bunların Ankara'daki üniversite kütüphaneleriyle Ulakbim Cahit Arf Bilgi Merkezi'nde ne oranda bulduklarını belirlemektir.

Binlerce temel ve uygulamalı bilim dalı sürelî yayınının Ankara'daki söz konusu kütüphanelerde bulunup bulunmadığını belirlemek çok güçtür. Bu bakımdan sürelî yayınların seçiminde EF değeri, sınırlandırıcı bir ölçüt olarak kullanılmıştır. Diğer taraftan, EF değeri yüksek sürelî yayınların önemli oldukları görüşünden hareketle hiç değilse bir kütüphanemiz tarafından sahip olup olmadığı belirlenmek istenmiştir.

Çeşitli ölçütlere göre, kütüphaneler sürelî yayın dermelerini değerlendirip aboneliği iptal ya da sürdürme kararları alabilirler. Kapsam içine alınan kütüphaneler, karşılaştıkları bilinen sürelî yayın iptal ya da baştan seçme kararlarında, yukarıda değinilen giriş bilgilerinden yararlanabilirler.

Yöntem

Bu çalışmada öncelikle, belirlenmesi gereken etkenler üç gruba ayrılmıştır: 1.EF değerleri, 2.Sürelî yayın özellikleri, 3.Bulunabilirlik. Bu gruplarla ilgili sonuçları belirlemek üzere izlenen yol aşağıda belirtilmiştir:

1. EF değerleri:

Temel ve uygulamalı bilim dallarında dünyada yayımlanmakta olan süreli yayınların tümünü bu çalışmanın kapsamı içine almanın olanaksızlığı karşısında süreli yayın niteliğinin belirleyicisi olarak kabul edilen EF değerlerinin sınırlandırıcı bir ölçüt olarak kullanımı kararlaştırılmıştır. Çalışma, temelde süreli yayınlardaki atıf verilerinin ve onlara ait EF değerlerinin tek kaynağı olarak bilinen JCR'ye dayandırılmıştır. Bu kaynağın fen bilimlerine ait en son basımının Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi'nde CD-ROM olarak bulunduğu saptanmıştır (JCR on CD-ROM 1996, Science Edition. 1996). Bu kaynağın ve özellikle ona eşlik eden, kapsamı içine giren süreli yayınları listeleme kaynağın (JCR on CD-ROM, Science Edition. 1996 Journal Coverage List, 1996) incelemesiyle temel ve uygulamalı bilimler alanlarının süreli yayınlarının EF değerlerini çalışmamızın kapsamı içine almanın olanaksızlığı görülmüştür. Çünkü söz konusu liste 4779 süreli yayını kapsamına almaktadır. (Bu süreli yayınların büyük çoğunluğu fen konularındadır. Ancak aralarında, bu konuların süreli yayınları tarafından atıf olarak gösterildikleri için yer alan, fen dışı konularda olanlar da vardır). Bu durumda çalışmanın kapsamına alınan süreli yayın sayısı Konu Kategorileri Listesi'nde girdikleri temel ve uygulamalı bilimler alt konu alanları içinde EF değeri en yüksek olan süreli yayınlarla sınırlandırılmıştır. Girdiği alt alanın EF değeri en yüksek olan süreli yayınının, o alanın en önemli ve nitelik yönünden en üstün süreli yayını olduğu varsayılmıştır. Bunun yanı sıra temel ve uygulamalı bilimlerin tüm uzmanlık dallarının kapsanmasına ve her birinin en önemli süreli yayınının belirlenmesine olanak sağlanmıştır.

Öncelikle JCR (JCR on CD-ROM 1996, Science Edition. 1996)'nin çeşitli konu başlıkları altında süreli yayınları EF değerlerine göre en yüksekte en düşüğe doğru sıralayan Konu Kategorileri Listesi'nden yararlanılarak, her bir alt konunun en yüksek EF değeri veren süreli yayını belirlenmiştir. Söz konusu kaynağın bütün alt konu alanlarını belirleyen 181 konu başlığı altında 160 süreli yayını EF değerlerine göre sıraladığı görülmüştür. İki veya üç konu başlığı altında aynı süreli yayın sıralanabildiği, yani bir süreli yayın birkaç konunun birden EF yönünden en yüksek değerli süreli yayını olabildiği için, süreli yayın sayısı konu başlığı sayısından azdır.

160 sürelî yayının her birinin temel ve uygulamalı bilimlerin asıl alanları veya bunların alt alan grupları içinde verildiği görüldüğü gibi, yukarıda değinildiği üzere, temel ve uygulamalı bilimlere ilişkin sürelî yayınların fen dışı konulardaki bazı sürelî yayınlara atıfta bulunmalarından dolayı, sosyal bilimlerle ilgili bazı konu başlıkları altında listelendiği de görülmektedir. 160 sürelî yayın arasında psikoloji, istatistik ve olasılık, kütüphanecilik ve bilgilibilim, sosyoloji, çevre çalışmaları, hukuk, eğitim gibi konu başlıkları altında sıralanan bu alanların sürelî yayınları da vardır. Bu çalışmanın kapsamına yalnızca temel ve uygulamalı bilimler konulu sürelî yayınlar girdiği için, fen bilimleri ile ilgili olmayıp JCR CD-ROM (JCR on CD-ROM 1996, Science Edition, 1996) listelerine alınan 14 sürelî yayın kapsam dışında bırakılmıştır. Dewey Onlu Sınıflama Sistemi'ne göre, kapsamına aldığı sürelî yayınları sınıflandıran Ulrich (Ulrich's International Periodicals Directory, 1998)'de söz konusu 14 derginin 500 veya 600'lerin dışında numaralandırıldıkları da belirlenmiştir. Bununla beraber 500 veya 600'lerde sınıflandırıldıkları için ve fen bilimleri ile ilişkilerinden dolayı kapsama alınan birkaç konu alanı ve bunlara ait sürelî yayın da bulunmaktadır. Sonuç olarak toplam 163 konu başlığının altındaki EF değeri en yüksek olan 146 sürelî yayının çalışmanın kapsamına alınmıştır.

Tek bir yıla ait EF değeri bir sürelî yayının önemini belirlemede yetersiz kalabilmektedir. Bu görüşten hareketle, 1996'nın en yüksek EF değerli 146 sürelî yayınının 1990-1995 EF değerleri de, ilgili oldukları yılların JCR fen bilimleri edisyonlarından incelemiştir. Bu inceleme 1990-1995 yılları arasında 146 sürelî yayından hangilerinin, girdikleri konu alanları içinde en yüksek EF değeri taşıma özelliğini koruduklarını belirlemek üzere yapılmıştır. Böylelikle süzölmüş bir temel ve uygulamalı bilimler dergileri grubu oluşturulabilmiştir.

2. Sürelî yayın özellikleri:

146 sürelî yayına ait çeşitli özellikler Ulrich (Ulrich's International Periodicals Directory, 1998)'den belirlenmiştir. Sürelî yayınların Ulrich'den bulunma oranı % 100 olmuştur. Bu özellikler sürelî yayının yayımlandığı ülke, dili, yıllık abone beledi, akademik yayın olup olmadığı, yayınevini ünü, kurum yayını olup olmadığı, basılı biçimin dışında üretilip üretilmediği, önemli dizin ve öz dergilerinde veya bunların elektronik karşılıklarında yer alıp almadığı, hakemli olup olmadığı gibi özelliklerdir. Bu özelliklerin çoğu, sürelî yayını değerli kılan ölçütler olarak ele alınmaktadır. Çalışmamızda EF değeri konularının en yüksek olan sürelî yayınlarının değinilen özellikler açısından genel anlamda değerlendirilmesi amaçlanmış, bu değişkenlerle EF değerleri arasındaki ilişkiler irdelenmiştir.

3. *Bulunabilirlik:*

Çalışmamızın kapsamı içine alınan kütüphane sayısı 26'dır. Bunlar Ankara Üniversitesi'nin Merkez Kütüphanesi ile Diş Hekimliği, Eczacılık, Fen, Tıp ve Veterinerlik Fakülteleri kütüphaneleri, Ziraat Fakültesi'nde merkezi bir kütüphane bulunmadığından sayısı 12'yi bulan bölüm kütüphaneleri, Hacettepe Üniversitesi Tıp Merkezi ve Beytepe Kampusu kütüphaneleri, Gazi Üniversitesi Merkez ve Mühendislik Fakültesi kütüphaneleri, O.D.T.Ü., Bilkent ve Başkent Üniversiteleri kütüphaneleri ve Ulakbim Cahit Arf Bilgi Merkezi'dir. EF değeri yüksek olan 146 süreli yayının bu kütüphanelerde ne oranda bulduklarını belirlemek üzere, kütüphanelerin elde mevcut en son süreli yayınlar kataloglarından veya en güncel kayıtlarından yararlanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

1. *EF değerleri:*

146 süreli yayın azalan EF değerlerine göre, girdikleri konu alanları da verilerek, Tablo 1'de gösterilmiştir. Süreli yayınların tam adları için JCR'nin içerdiği süreli yayınlar listesine yönelinebilir (JCR on CD-ROM, Science Edition. 1996 Journal Coverage List, 1996).

Süreli yayınlar içinde en yüksek EF değerine sahip olanının 51.000 değeriyle Clinical Research (1) olduğu görülmektedir. 51.000-20.208 arasında en yüksek EF değeri veren süreli yayınların sayısı 11'dir. (%7.53). 146 süreli yayının 37'si (%25.3) 1.938-1.056 arasında yani 1,12'si ise (%8.21) 0.970-0.160 arasında yani 0 EF değerlidir. 1 EF değeri taşıyan dergiler kendilerinden alınan atıflar yönünden önemli sayılmaktadır. 0 EF değeri taşıyan dergilerin ise girdikleri uzmanlık alanlarının en çok atıf alanları olduğu ve yine önemli sayılmaları gerektiği dikkate alınmalıdır.

146 süreli yayından 32'sinin 1990-1995 yılları arasında da girdikleri konu alanları içinde en yüksek EF değerli olma özelliğini korudukları belirlenmiştir. (Tablo 1'de 1, 2, 4, 8, 9, 11, 12, 13, 16, 18, 20, 21, 24, 26, 27, 34, 43, 44, 49, 50, 52, 54, 64, 75, 76, 84, 99, 111, 115, 119, 135 ve 141 sıra numaralı olanlar). Düzensiz aralıklarla yayımlandıklarından bazı yıllar için EF değerleri verilmeyen, ancak verildikleri yıllarda konularının en yüksek EF değerini taşıyan 5 süreli yayın vardır (23, 41, 77, 81, 82). Ayrıca 1990-1993 yılları arasında yayına başladıklarından dolayı 1990'lı yılların başlarında EF değerleri verilmeyen, ancak verildikleri yıllardan itibaren konularının en yüksek EF değerini taşıyan 4 süreli yayın bulunmaktadır (6, 33, 58, 63). Böylece 146 süreli yayından toplam olarak 41'i (%28), 1996 yılı dahil olmak üzere, EF değerlerinin verildiği yıllar içinde en yüksek EF değerlerine sahip süreli yayınlar olarak belirlenmiştir. (Tablo 1'de sıra numaraları * işaretli olanlar söz konusu 41 yayını göstermektedir).

Tablo 1. Süreli yayınların son EF değerleri, konuları ve aboneliği sürdürmekte olan kütüphaneler

Sıra No	Etki Faktörü	Süreli Yayın Adı	Konu	Aboneliğini Sürdüren Kütüphaneler
*1	51.000	Clin Res	Tıp, araştırma ve deneysel	
*2	47.717	Annu Rev Immunol	İmmünoloji	Bilk. Ü.K., H.Ü.T.M.K.
3	40.997	Cell	Hücre Biyolojisi	A.Ü.T.F.K., Bilk. Ü.K.,
			Biyokimya ve moleküller biyoloji	H.Ü.T.M.K., O.D.T.Ü.K.
*4	35.943	Pharmacol Rev	Farmakoloji ve eczacılık	H.Ü.T.M.K.
5	33.625	Annu Rev Neurosci	Sinir sistemi bilimleri	H.Ü.T.M.K.
*6	31.473	Nat Genet	Genetik ve kalıtım	Bilk. Ü.K.
7	28.417	Nature	Çok disiplinli bilimler	A.Ü.T.F.K., Bilk. Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K., O.D.T.Ü.K.
*8	24.834	New Engl J Med	Tıp, genel ve dahiliye	A.Ü.T.F.K., Başk. Ü.K., Bilk. Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
*9	22.848	Endocr Rev	Endokrinoloji ve metabolizma	H.Ü.T.M.K.
10	20.353	Annu Rev Cell Dev Bi	Gelişim biyolojisi	Bilk. Ü.K.
*11	20.208	Rev Mod Phys	Fizik	Bilk. Ü.K.
*12	19.526	Microbiol Rev	Mikrobiyoloji	H.Ü.T.M.K., O.D.T.Ü.K.
*13	19.388	Physiol Rev	Fizyoloji	G.Ü.M.K., O.D.T.Ü.K.
14	17.452	CA-Cancer J Clin	Onkoloji	H.Ü.T.M.K.
15	17.112	Chem Rev	Kimya	Bilk. Ü.K., O.D.T.Ü.K.

Sıra No	Etki Faktörü	Sürelî Yayın Adı	Konu	Aboneliğini Sürdüren Kütüphaneler
*16	13.771	Faseb J	Biyoloji	Bilk. Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K., O.D.T.Ü.K.
17	12.700	Prog Inorg Chem	Kimya, inorganik ve nükleer	
*18	12.680	Annu Rev Plant Phys	Bitki bilimleri	
19	12.389	Annu Rev Bioph Biom	Biyofizik	Bilk. Ü.K., H.Ü.T.M.K.
*20	12.161	Annu Rev Astron Astr	Astronomi ve astrofizik	A.Ü.T.F.K., O.D.T.Ü.K.
*21	12.119	Annu Rev Pharmacol	Toksikoloji	Bilk. Ü.K., H.Ü.T.M.K.
22	11.727	Adv Organomet Chem	Kimya, organik	
*23	11.571	Solid State Phys	Fizik, katı hal	
*24	11.509	Arch Gen Psychiat	Psikiyatri	G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
25	9.745	Blood	Hematoloji	A.Ü.T.F.K., Bilk. Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
*26	9.329	Gastroenterology	Gastroenteroloji ve hepatoloji	A.Ü.T.F.K., Başk. Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
*27	9.094	Circulation	Kılcal damar hastalıkları	A.Ü.T.F.K., Başk. Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
28	9.000	Behav Brain Sci	Davranış bilimleri	Bilk. Ü.K.
29	8.715	Ann Neurol	Klinik nöroloji	G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
30	8.125	Surf Sci Rep	Kimya, fiziksel	O.D.T.Ü.K.
31	7.300	Adv Insect Physiol	Entomoloji	
32	7.246	Am J Pathol	Patoloji	A.Ü.T.F.K., H.Ü.T.M.K.
*33	6.846	J Am Soc Nephrol	Üroloji ve nefroloji	Başk.Ü.K., G.Ü.M.K.
*34	6.536	Arthritis Rheum	Romatoloji	A.Ü.T.F.K., H.Ü.T.M.K.

Sıra No	Etki Faktörü	Sürelî Yayın Adı	Konu	Aboneliğini Sürdüren Kütüphaneler
35	6.252	Trends Ecol Evol	Ekoloji	
36	6.194	J Virol	Viroloji	Bilk. Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
37	6.000	Mol Divers	Kimya, tıbbi	
			Kimya, uygulamalı	
38	5.988	J Am Coll Cardiol	Kalp ve kalp damar sistemleri	A.Ü.T.F.K., Başk. Ü.K., H.Ü.T.M.K.
39	5.983	Aids	Bulaşıcı hastahklar	H.Ü.T.M.K.
40	5.925	Cancer Gene Ther	Biyoteknoloji ve uygulamalı mikrobiyoloji	Bilk. Ü.K.
*41	5.900	Adv Chem Phys	Fizik, atomik, moleküler ve kimyasal	O.D.T.Ü.K.
42	5.891	Ann Surg	Cerrahi	A.Ü.T.F.K., Başk. Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
*43	5.867	Annu Rev Nutr	Beslenme ve diyet	Bilk. Ü.K., H.Ü.T.M.K.
*44	5.758	Annu Rev Fluid Mech	Fizik, sıvılar ve plazmalar	O.D.T.Ü.K.
			Mekanik	
45	5.667	Adv Nucl Phys	Fizik, nükleer	Bilk. Ü.K., O.D.T.Ü.K.
46	5.444	Syst Biol	Biyoloji, çeşitli konular	
47	5.379	Annu Rev Nucl Part S	Fizik, parçacıklar ve alanlar	O.D.T.Ü.K.
48	5.333	Adv Clin Chem	Tıbbi laboratuvar teknolojisi	H.Ü.B.K.K., O.D.T.Ü.K.
*49	5.030	Am J Resp Crit	Solunum sistemi	A.Ü.T.F.K., H.Ü.T.M.K.
		Care	Acil tıp ve kritik bakım	
*50	4.926	Anesthesiology	Anesteziyoloji	A.Ü.T.F.K., Başk. Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.

Sıra No	Etki Faktörü	Sürelî Yayın Adı	Konu	Aboneliğini Sürdüren Kütüphaneler
51	4.883	Invest Opth Vis Sci	Oftalmoloji	H.Ü.T.M.K.
*52	4.760	J Invest Dermatol	Dermatoloji ve zührevî hastahklar	Başk.Ü.K.
53	4.698	Radiology	Radyoloji, nükleer tıp ve tıbbî görüntül.	A.Ü.T.F.K., Başk.Ü.K., H.Ü.T.M.K.
*54	4.680	Prog Nucl Mag	Nükleer bilim ve teknoloji	
		Res Sp	Spektroskopi	
55	4.650	Anal Chem	Kimya, analitik	Bilk.Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.B.K.K., O.D.T.Ü.K.
56	4.333	Quantum Opt	Fizik, uygulamalı Optik	
57	4.286	Magn Reson Quart	Mühendislik, biyomedikal	
*58	4.240	Acta Crystallogr D	Biyomedikal araştırma yöntemleri	O.D.T.Ü.K.
			Kristallografi	
59	4.155	Adv Polym Sci	Polimer bilim	
60	4.146	Global Biogeochem Cy	Yer bilimleri, disiplinlerarası	O.D.T.Ü.K.
			Meteoroloji ve atmosfer bilimleri	
61	4.112	Am J Epidemiol	Halk, çevre ve uğraşı sağlığı	H.Ü.T.M.K.
62	4.036	Parasitol Today	Parazitoloji	A.Ü.T.F.K., H.Ü.T.M.K.
*63	4.000	Osteoporosis Int	Ortopedi	
*64	3.867	J Dent Res	Diş hekimliği, ağız cerrahisi ve tıbbî	A.Ü.D.H.F.K., Başk.Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
65	3.833	Prog Mater Sci	Materyal bilimi	
66	3.800	Adv Mar Biol	Deniz ve tatlısu biyolojisi	

Sıra No	Etki Faktörü	Sürelî Yayın Adı	Konu	Aboneliğini Sürdüren Kütüphaneler
67	3.784	Dev Dynam	Anatomi ve morfoloji	G.Ü.M.K.
68	3.755	J Allergy Clin Immun	Allerji	A.Ü.T.F.K., Başk. Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
69	3.600	Separ Purif Method	Mühendislik, kimya	
70	3.544	Transplantation	Transplantasyon	Başk. Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
71	3.542	Appl Catal B-Environ	Mühendislik, çevre	O.D.T.Ü.K.
72	3.400	Prog Quant Electron	Mühendislik, elektrik ve elektronik	Bilk. Ü.K.
73	3.368	Paleoceanography	Paleontoloji Okyanus bilimi	
74	3.340	J Gerontol	Jeriatrı ve jerontoloji	H.Ü.T.M.K.
*75	3.265	Limnol Oceanogr	Limnoloji	O.D.T.Ü.K.
*76	3.222	Biol Reprod	Üreme biyolojisi	
*77	3.125	Adv Appl Mech	Mühendislik, makina	O.D.T.Ü.K.
78	3.084	Meteoritics	Jeokimya ve Jeofizik	
79	3.011	J Pediatr	Pediatrı	A.Ü.T.F.K., Başk. Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
80	2.936	Fertil Steril	Obstetrik ve jinekoloji	A.Ü.T.F.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
*81	2.871	Rev Fish Biol Fisher	Balıkçılık	
*82	2.750	Chem Phys Carbon	Enerji ve yakıtlar	
83	2.654	Neural Comput	Bilgisayar bilimi, yapay bellek	Bilk. Ü.K.
*84	2.616	Med Decis Making	Tıbbi enformatik	

Sıra No	Etki Faktörü	Sürelili Yayın Adı	Konu	Aboneliğini Sürdüren Kütüphaneler
85	2.458	Adv Agron	Tarım	
86	2.415	Comput Appl Biosci	Bilgisayar bilimi disiplinlerarası uygulamalar	Bilk. Ü.K.
87	2.333	Chem Vapor Depos	Materyal bilim, bileşikler Materyal bilim, kaplama, boya ve filimler Elektrokimya	
88	2.320	Theriogenology	Veterinerlik bilimleri	
89	2.298	Geology (Boulder)	Jeoloji	
90	2.294	Alcohol Clin Exp Res	Madde bağımlılığı	
91	2.185	Commun ACM	Bilgisayar bilimi, donanım ve mimarlık Bilgisayar bilimi, kuram ve yöntemler Bilgisayar bilimi, yazılım, grafik ve prog.	Bilk. Ü.K., H.Ü.B.K.K., O.D.T.Ü.K.
92	2.173	Crit Rev Food Sci	Besin bilim ve teknolojisi	H.Ü.T.M.K., O.D.T.Ü.K.
93	2.158	Am Mineral	Mineroloji	
94	2.149	Phys Rev E	Fizik, matematiksel	Bilk. Ü.K., H.Ü.B.K.K., O.D.T.Ü.K.
95	2.124	Behav Ecol	Zooloji	
96	2.076	J Biomed Mater Res	Materyal bilim, biyomateryaller	
97	2.052	Med Sci Sport Exer	Spor bilimleri	H.Ü.T.M.K., O.D.T.Ü.K.
98	1.938	Acta Metall Mater	Metalurji ve madencilik Metalurji ve metalurji mühendisliği	G.Ü.M.K., O.D.T.Ü.K.
*99	1.910	Am J Trop Med Hyg	Tropikal tıp	H.Ü.T.M.K.
100	1.900	Ultrasound Obst Gyn	Akustik	
101	1.899	J Contam Hydrol	Su kaynakları	

Sıra No	Etki Faktörü	Sürelili Yayın Adı	Konu	Aboneliğini Sürdüren Kütüphaneler
102	1.881	Nanotechnology	Mühendislik	
103	1.878	B Am Math Soc	Matematik	Bilk.Ü.K., O.D.T.Ü.K.
104	1.818	Chemometr Intell Lab	Robotik ve otomatik kontrol	
			Araçlar ve araçlama	
105	1.818	Comp Geom-Theor Appl	Matematik, uygulamalı	Bilk.Ü.K.
106	1.777	J Chem Inf Comp Sci	Bilgisayar bilimi, enformasyon sistemleri	Bilk. Ü.K.
107	1.740	Tree Physiol	Ormancılık	
108	1.674	Water Res	Mühendislik, inşaat	
109	1.648	Landscape Ecol	Coğrafya (Mühendislikle ilişkili)	
110	1.622	Ultramicroscopy	Mikroskopi	
*111	1.600	J Am Ceram Soc	Materyal bilim, seramik	O.D.T.Ü.K.
112	1.577	Soil Biol Biochem	Tarım, toprak bilim	A.Ü.Z.F.T.B.K.
113	1.569	MIS Quart	Yönetim (enformasyon sistemleri)	O.D.T.Ü.K.
114	1.565	Int J Legal Med	Tıp, yasal	Bilk. Ü.K.
*115	1.547	Remote Sens Environ	Fotoğraf teknolojisi	H.Ü.B.K.K.
			Uzaktan algılama	
116	1.505	Int J Eat Disorder	Psikoloji, klinik	
117	1.425	J Anim Sci	Tarım, sütçülük ve hayvancılık	A.Ü.V.F.K., A.Ü.Z.F.Z.B.K.
118	1.422	AAPG Bull	Mühendislik, petrol	A.Ü.F.F.K., O.D.T.Ü.K.
*119	1.394	J Androl	Androloji	
120	1.333	Prog Energ Combust	Termodinamik	
121	1.315	Arch Phys Med Rehab	Rehabilitasyon	A.Ü.T.F.K., Başk.Ü.K., G.Ü.M.K., H.Ü.T.M.K.
122	1.306	J Nucl Mater	Madencilik ve mineral işleme	O.D.T.Ü.K.

Sıra No	Etki Faktörü	Sürekli Yayın Adı	Konu	Aboneliğini Sürdüren Kütüphaneler
123	1.299	J Avian Biol	Ornitoloji	
124	1.295	J Atmos Ocean Tech	Mühendislik, gemi	
125	1.278	Exp Mycol	Mikoloji	
126	1.263	Biol Cybern	Bilgisayar bilimi, sibernetik	Bilk. Ü.K.
127	1.248	Ear Hearing	Otorinolaringoloji	
128	1.227	IEEE J Sel Area Comm	Uziletişim	Bilk. Ü.K., O.D.T.Ü.K.
129	1.217	J Qual Technol	Mühendislik, endüstriyel	O.D.T.Ü.K.
			İşletim araştırması ve yönetim bilimi	
130	1.214	J Prod Innovat Manag	İş (yöntemleri)	Bilk. Ü.K.
131	1.159	J Pulp Pap Sci	Materyal bilim, kağıt ve tahta	
132	1.101	Acad Med	Eğitim, bilimsel disiplinlerde	
133	1.063	J Econometrics	Sosyal bilimler, Matematiksel yöntemler	Bilk. Ü.K., O.D.T.Ü.K.
134	1.056	B Math Biol	Matematik, çeşitli konular	
*135	0.970	Soc Stud Sci	Bilim tarihi ve bilim felsefesi	G.Ü.M.K.
136	0.960	J Dev Behav Pediatr	Psikoloji, çocuk gelişimi	
137	0.853	IEEE T Semiconduct M	Mühendislik, imalat	Bilk.Ü.K., H.Ü.B.K.K.
138	0.818	Prog Aerosp Sci	Uzay mühendisliği ve teknolojisi	
139	0.769	IEEE T Veh Technol	Taşımacılık	Bilk. Ü.K., H.Ü.B.K.K.

Sıra No	Etki Faktörü	Sürelî Yayın Adı	Konu	Aboneliğini Sürdüren Kütüphaneler
140	0.759	Prog Cryst Growth Ch	Materyal bilim, karakterize etme ve test etme	
*141	0.753	J Am Soc Hortic Sci	Bahçecilik/bahçevanlık	A.Ü.Z.F.B.B.B.K.
142	0.741	Indoor Air	Yapı ve bina teknolojisi	
143	0.687	Am J Hum Biol	Antropoloji	
144	0.493	Text Res J	Materyal bilim, tekstil	
145	0.283	AT and T Tech J	Bilgisayar uygulamaları ve sibernetik	
146	0.160	J Urban Plan D-ASCE	Kent çalışmaları	Bilk. Ü.K.

* İşaretili olanlar 1990-1996 yılları arasında girdikleri konu alanları içinde en yüksek EF değeri taşıyanlardır.

Kütüphane Kodları:

(Sürelî yayınların 1998 aboneliğini sürdüren kütüphaneler tabloya alınmış, 1998 için aboneliği bulunmayanlar alınmamıştır).

- A.Ü.D.H.F.K. : Ankara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Kütüphanesi
A.Ü.F.F.K. : Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Kütüphanesi
A.Ü.T.F.K. : Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Kütüphanesi
A.Ü.V.F.K. : Ankara Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi Kütüphanesi
A.Ü.Z.F.B.B.B.K. : Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü Kütüphanesi
A.Ü.Z.F.T.B.K. : Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü Kütüphanesi
A.Ü.Z.F.Z.B.K. : Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootekni Bölümü Kütüphanesi
Başk. Ü.K. : Başkent Üniversitesi Kütüphanesi
Bilk. Ü.K. : Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi
G.Ü.M.K. : Gazi Üniversitesi Merkez Kütüphanesi
H.Ü.B.K.K. : Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsü Kütüphanesi
H.Ü.T.M.K. : Hacettepe Üniversitesi Tıp Merkezi Kütüphanesi
O.D.T.Ü.K. : Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kütüphanesi

2. Süreli yayın özellikleri:

Süreli yayın özelliklerinin Ulrich'den alındığı yukarıda belirtilmişti. 146 süreli yayına ait özellikler ve bu özellikleri hangi oranda taşıdıkları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2'nin incelenmesiyle görülebileceği gibi 146 süreli yayının %73.2'si A.B.D., %13.6'sı İngiliz yayınıdır. Toplam olarak %86.8'i İngilizce konuşan ülkelerin üretimidir. Bu durum, bu ülkelerin temel ve uygulamalı bilimler alanındaki süreli yayın üretiminde çok önemli bir yerleri olduğu görüşünü desteklemektedir. Burada JCR'nin ISI veri tabanındaki dergilerde atıf olarak gösterilenleri kapsamına aldığı unutmamak gerekir.

Çalışmamız kapsamına alınan süreli yayınların %94.5'i İngilizcedir. Karma dilli olanların arasına İngilizce de girdiğine göre bu oran % 97.9 olarak gösterilebilir. Hollanda ve diğer ülkeler tarafından İngilizce olarak üretilenlerin oranı %11.1'dir. Ana dili İngilizce olmayan bilim adamları günümüzün yaygın bilim dili olan İngilizceyi diğer dillerden daha iyi bildikleri için bu dilde yazılmış yayınları daha fazla atıf olarak kullanmaktadırlar. Ana dili İngilizce olanlar zaten kendi dillerindeki belgeleri atıf olarak gösterme eğilimindedirler. Bu durum EF değerini yükselten bir durum olarak değerlendirilebilir. Başka bir yaklaşımla, EF değeri yüksek süreli yayınların dillerinin İngilizce olması kaçınılmazdır.

Yaptığımız incelemeler, temel ve uygulamalı bilimler alanındaki süreli yayınların hem en pahalı, hem de yıllık artışların en fazla görüldüğü süreli yayınlar oldukları gerçeğini desteklemektedir; çalışmamız kapsamındaki 146 süreli yayından 102'si 1995'de de EF değeri bakımından konularının en üstün süreli yayınlarıydı. 102 süreli yayın geçen yıl da Ulrich (Ulrich's International Periodicals Directory, 1997)'den dergi özelliklerini belirlemek üzere incelenmişti. Bu yıl Ulrich (Ulrich's International Periodicals Directory, 1998)'in aynı amaçla incelenmesi sonucunda 102 süreli yayının abone bedellerinde bir fark olup olmadığını belirlemek mümkün olmuştur. 102 süreli yayının 31'inin abone bedellerinde bir fark olmamış, 62'sinde ise -kimisinde iki misline varan- artışlar olmuştur. Buna karşılık abone bedeli bu yıl düşen dergi sayısı 4'dür. 5'inin ise fiyatı değişken veya belirsizdir.

Ulrich (Ulrich's International Periodicals Directory, 1998)'den alınan yıllık abone bedellerine göre 146 süreli yayının yıllık abone bedeli toplam olarak yaklaşık 73.884 \$'dır. 146 süreli yayının toplam %86.8'inin yıllık abone bedeli 100 \$'ın üstündedir. Fiyatı değişken olduğu için belirlenemeyen 5, fiyatı belirsiz olduğu için alınamayan 8 dergi vardır. Yıllık abone bedeli 4.848 \$ olan Journal of Nuclear Materials (122) en pahalısıdır. Süreli yayınların % 10.9'unun yıllık abone bedeli 1.000 \$'ın üstündedir.

Süreli yayın abone bedellerinin EF değerleriyle ilişkilendirildiği olmuştur. Örneğin Michalos (1995:259-260) bir grup süreli yayının abone bedelle-

Tablo 2. Sürelî yayın özellikleri ve bu özellikleri hangi oranda taşıdıkları

Sürelî Yayın Özellikleri	Özelliklerin Oranları (%)
Yayımlandığı Ülke:	
A.B.D.	73.2
İngiltere	13.6
Hollanda	6.8
Diğer ülkeler	6.1
Dili:	
İngilizce	94.5
Karma	3.4
Belirsiz	2
Yıllık abone bedeli:	
500 \$'dan fazla	26
250-500 \$	36.9
100-249 \$	23.9
100 \$'dan az	4.1
Değişken	3.4
Belirsiz	5.4
Belge tipi:	
Akademik yayın	78.7
Monografik seri	4.7
Ticari yayın	2.7
Belirsiz	13.6
Yayınevi:	
Ünlü	59.5
Ünlü değil veya bilinmiyor	6.8
Belirsiz	1.3
(Sürelî yayınların %32.1'i kurum/dernek yayınıdır)	
Kurum/dernek yayını olup olmadığı	
Kurum/dernek yayını	32.1
Kurum/dernek yayını değil	41
Kurum/dernek-yayınevi işbirliği	25.3
Belirsiz	1.3
Biçim/format:	
Yalnızca basılı biçimi var	27.3
Basılı + basılı olmayan biçimi var	72.3
Mikroform	43.8
Çevrim-içi	4.1
Mikroform+Çevrim-içi	19.1
Mikroform+CD-ROM	2.7
Mikroform+Çevrim-içi+CD-ROM	2
Çevrim-içi+CD-ROM	0.6
Dizinleme:	
Önemli dizin ve öz dergilerinde dizinlenmekte	98.6
Dizinlenmemekte	1.3
Hakemli olup olmadığı:	
Hakemli	76
Hakemsiz	23.9

riyle EF değerlerinin ilişkisini incelediği çalışmasında, çok küçük ve istatistiksel yönden önemsiz olan olumsuz ilişkiler bulunduğu sonucuna varmıştır. Nisonger (1993:155) ise abone bedeli ile EF değerini ilişkilendiren çalışmasında, bu iki değişken arasında bir ilişkinin bulunmadığını belirlemiştir. EF değeri düşük bir süreli yayının ucuz, yüksek olanının da pahalı olması şartı yoktur. Nitekim en pahalı dergi olan *Journal of Nuclear Materials*'ın (122) EF değeri 1.306'dır. Aslında süreli yayınlar genelde pahalı olduğu için dergi iptali veya seçmeme kararlarında EF değerleri ölçüt olarak alınabilmektedir.

146 süreli yayından %78.7'si bilimsel/akademik yayın olarak nitelendirilmektedir. Ancak % 4.7 oranında bulunan monografik serilerin ve % 2.7 oranında bulunan ticari yayınların bilimsel/akademik olmadıklarını belirleyen bir kayıt yoktur. Bu durumda EF değeri konuları içinde en yüksek olan 146 süreli yayının % 78.7'sinin, belki de daha fazlasının, aynı zamanda bilimsel/akademik nitelik taşıdıkları belirtilmelidir.

Süreli yayınların % 59.5'inin yayınevleri ünlüdür. Bunun yanında toplam % 57.4'ünün bir kurum/dernek yayını olduğu veya kurum/dernek - yayınevi işbirliği ile yayımlandığı saptanmıştır. EF değeri konuları içinde en yüksek olan dergilerin %60'a yakınının ünlü yayınevleri veya kurum/derneklerin yayımladığı, saygınlığı olan bilimsel dergiler oldukları kabul edilmelidir.

Süreli yayınların %27.3'ünün yalnızca basılı biçimi vardır. Hem basılı, hem de basılı olmayan biçimde mevcut olanlar, toplam süreli yayınların %72.3'ünü oluşturmaktadır. Tablo 2'de süreli yayınların varolan biçimleri oranlarıyla gösterilmiştir. Bir başka yaklaşımla, çevrim-içi olarak da bulunan süreli yayınların sayısı 38, CD-ROM'u da olanların sayısı 8, mikroform biçimi de olanların sayısı 99'dur. Süreli yayınların biçimleri EF değerlerini doğrudan etkileyen bir özellik değildir. Basılı olmayan biçimlerden yararlanma olanağı olmasa bile, tümü basılı olarak bulunmaktadır. Asıl önemlisi, bilgi kayıt ortamı ne olursa olsun, bir süreli yayına erişebilmek, gerektiğinde onu atıf olarak kullanabilmektir.

146 süreli yayının %98.6'sı önemli dizin ve öz dergilerinde, varsa bunların elektronik karşılıklarında dizinlenmektedir. Ulrich (Ulrich's International Periodicals Directory, 1998)'den belirlendiğine göre bir süreli yayın ortalama 10 kaynakta dizinlenmektedir. Aralarında 20 veya daha fazla kaynakta dizinlenenler de vardır. Birkaç örnekle belirtmek gerekirse; çalışmamız kapsamına alınan 146 süreli yayının % 64.3 oranında *Chemical Abstracts*'da, %55.4 oranında *Biological Abstracts*'da, %45.8 oranında *Index Medicus*'da dizinlendikleri belirlenmiştir. Genel kaniye göre, dizinlenen bir süreli yayın, dizinlenmeye layık görülen değerli bir süreli yayındır. 146 süreli yayının hemen hemen tamamının dizinlenmekte oluşu, onların aynı zamanda nitelikli olduğunu göstermektedir.

146 sürelî yayının %76'sının hakemli olduğu saptanmıştır. Hakemli dergilerin hakemsiz olanlara oranla daha fazla bilimsel saygınlıkları vardır. Bununla beraber hakemsiz olanların bilimsel değeri olan yazıları içermeyeceği kanısına varmak da doğru olmaz. EF değerleri konuları içinde en yüksek olan 146 sürelî yayının aynı zamanda %76 oranında hakemli oluşu, en az bu oranda değerli olduklarını göstermektedir.

Tablo 2'de oranlarıyla verilen özelliklerin çoğunun EF değerleriyle ilişkilendirilebilir olduğu görülmektedir. Sonuç olarak 146 sürelî yayının, konularının EF değeri en yüksek sürelî yayınlar olmanın yanı sıra, büyük oranlarda bilimsel/akademik yayınlar oldukları, ünlü yayınevleri tarafından yayımlandıkları, kurum/dernek yayını oldukları, dizin ve öz dergilerinde yer aldıkları ve hakemli oldukları belirlenmiştir.

3. Bulunabilirlik:

146 sürelî yayının Ankara'daki üniversite kütüphanelerinde bulunabilirliği Tablo 1'de gösterilmiştir. Tablo 1'e yalnızca 1998'de aboneliği olan kütüphaneler alınmıştır. Kütüphaneler bağlı oldukları üniversitelerin fakültelerine ya da ders programlarındaki konulara göre tabloda gösterilen sürelî yayınlara abone olmuşlardır.

Elde edilen sonuçlara göre 146 sürelî yayının 90'ının (%61.6) kütüphanelerimizde 1998 abonelikleri bulunmaktadır. 56 sürelî yayının ise 1998 abonelikleri yoktur (% 38.3). 56 sürelî yayının 20'si, eski abonelikler de dahil olmak üzere, hiçbir kütüphaneye gelmemiştir (% 13.6). 56 sürelî yayından 36'sının ise geçmiş yıllarda abonelikleri bulunduğu halde bu aboneliklerin kesildiği, 1998'de sürdürülmediği ortaya çıkarılmıştır (% 24.6). Yalnızca Ulakbim Cahit Arf Bilgi Merkezi tarafından abone olduğu halde 1998'de abonelikleri kesilenlerin sayısı 26'dır. (Merkez'in diğer kütüphanelerle birlikte sahip olduğu sürelî yayın sayısı 78'dir. Tablo 1'de gösterilen kütüphaneler 1998 aboneliğini yeniledikleri halde, bu Merkez bu yıla ait abonelikleri yenileyememiştir). Geriye kalan 10 sürelî yayından 9'una hem bu Merkez, hem de diğer bazı kütüphaneler abone iken, kesinti yapmışlardır. Yalnızca bir kütüphane tarafından abone olduğu halde 1998 aboneliği yenilenmeyen 1 sürelî yayın vardır. Ulakbim Cahit Arf Bilgi Merkezi ve diğer bazı kütüphanelerimizde 1998 abonelikleri kesilmemiş olsaydı 146 sürelî yayından 126'sı söz konusu Merkez'de ve Ankara'daki üniversite kütüphanelerinde bulunuyor olacaktı. Bu taktirde EF değeri konuları içinde en yüksek olan sürelî yayınların 1998 abonelikleri % 86.3 oranında gerçekleşebilecekti.

Değînildiği üzere Ulakbim Cahit Arf Bilgi Merkezi'nde 1998 için hiçbir sürelî yayın aboneliği yenilenememiştir. 1997'nin ocak ayından sonra başlatılan abonelikler 1998'e sarktığı için, 1998'e ait bazı sürelî yayın sayılarının geldiği görülmektedir. Örneğin bir sürelî yayının aboneliği 1997 haziranın-

da başlatılmışsa, o süreli yayın 1998 haziranına kadar gelmeye devam eder. Bu şekilde 1998 sayıları gelen 17 süreli yayın vardır. Bu durum aboneliğin sürdüğü anlamına gelmez. 1998 aboneliği yapılmadığı halde 1998'i gelen düzensiz aralıklarla çıkan 2 süreli yayın vardır. Bu durumda toplam 19 süreli yayın Tablo 1'e alınmamıştır. Bu Merkez'de, önceden aboneliği bulunan toplam 113 süreli yayının 1998 abonelikleri yenilenmiş olsaydı, 146 süreli yayının % 77.3'ü bulunuyor olacaktı. Gerekli ödenek ayrılmadığı için bu durum gerçekleşmemiştir.

Diğer taraftan 1998'de abone olunan 90 süreli yayından 42'si (% 46.6) bir kütüphaneye, 27'si (%30) iki, 7'si (% 7.7) üç, 12'si (% 13.3) dört, 2'si ise (%2.2) beş kütüphaneye gelmektedir.

Durumu bir de 41 süreli yayın açısından ele almak gerekir. 1990-1995 yılları arasında 146 süreli yayından hangilerinin girdikleri konu alanları içinde en yüksek EF değeri taşıma özelliklerini korudukları incelenmiş, sonuçta bu özelliği taşıyan 41 süreli yayın belirlenmişti. Tablo 1'de * işaretiyle gösterilen bu grup yedi yıldır ya da yayınlandıkları yıllar içinde girdikleri konu alanlarının en yüksek EF değeri taşıyan ve toplamın % 28'ini oluşturan gruptur. Varılan sonuçlara göre 41 süreli yayının 31'inin (%75.6) 1998 aboneliği kütüphanelerimizde bulunmaktadır. 10'unun ise 1998 aboneliği yoktur (%24.3). 10 süreli yayının 3'ü, eski abonelikler dahil, hiçbir kütüphaneye gelmemiştir (%30). 10 süreli yayından 7'sinin ise abonelikleri iptal edilmiştir (%70). Yalnızca Ulakbim Cahit Arf Bilgi Merkezi tarafından abone olduğu halde aboneleri kesilenlerin sayısı 4'dür. Bu Merkez 2 süreli yayına başka iki kütüphane ile birlikte abone olmuş, hiçbiri aboneliği yenilememiştir. Sadece bir kütüphanemiz tarafından abone olduğu halde, 1998 aboneliği yenilenmeyen 1 süreli yayın vardır. 1998'de abone olunan 41 süreli yayının 15'i (% 36.5) bir kütüphaneye, 10'u (%24.3) iki, 5'i (%12.1) dört, 1'i (% 2.4) beş kütüphaneye gelmektedir.

20 süreli yayına hiçbir kütüphane tarafından abone olunmadığı, 36 süreli yayının 1998 aboneliklerinin yenilenmediği bir durumda, toplam 48'inin (%53.3) 1998 aboneliğinin birden fazla kütüphanemizde bulunması düşündürücüdür. Ayrıca son yıllarda konularının en yüksek EF değerli 41 süreli yayınından 3'üne hiçbir kütüphane tarafından abone olunmaması bir kayıptır. 7'sinin 1998 aboneliklerinin yenilenmemesi, 16'sının ise (%39) birden fazla kütüphanede bulundurulması da düşündürücüdür. EF değeri en yüksek dergi olan Clinical Research'ın (1) aboneliği kesilmiştir.

Süreli yayın bedellerinin hızla arttığı, bütçelerin yeterli olmadığı bir ortamda bir süreli yayını aynı şehir içinde birden fazla kütüphanede buldurmanın doğru olup olmadığı sorusu akla gelmektedir. Örneğin, 1998'de aboneliği devam eden tıp ve ilişkili dallarıyla ilgili 48 süreli yayının 25'i, birden fazla kütüphanede bulunmaktadır. Bunlardan 2'si beş, 11'i dört, 5'i üç,

7'si iki kütüphanede mevcuttur. Hem Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, hem de Hacettepe Üniversitesi Tıp Merkezi kütüphanelerinde 1998 aboneliği bulunan 18 sürelî yayın belirlenmiştir. Aralarındaki çok yakın mesafeye rağmen, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyelerinin isteği üzerine bu sürelî yayınlara abone olunmuştur. Buna karşılık yayımlandığı yıldan itibaren en yüksek EF değeri taşıyan bir tıp sürelî yayını hiçbir üniversite kökenli tıp kütüphanesinde yoktur: Osteoporosis International (63).

Temel ve uygulamalı bilim dallarının EF değeri en yüksek kimi sürelî yayınlarını, birden fazla kütüphanede bulundurmamak yerine, bu dalların yine EF değeri en yüksek olan ve hiçbir kütüphanede bulunmayan kimi sürelî yayınlarını hiç değilse bir kütüphanede bulundurmamak daha doğru bir yaklaşımdır. Bu şekilde fen bilimlerinin tüm dallarında hiç değilse bir sürelî yayına sahip olunabilecektir. Ankara'da bu konuları ilgilendirebilecek en az bir üniversite kütüphanesi bulunmaktadır. Son yıllarda konularının en yüksek EF değeri taşıma özelliğini koruyup hiçbir kütüphanemizde bulunmayan 3 sürelî yayın kesinlikle uygun kütüphanelere alınmalı, 7'sinin abonelikleri de yenilenmelidir.

Sonuç

Çalışmamız kapsamındaki 146 sürelî yayın, sürelî yayınların çeşitli özellikleri yönünden de değerli bulunmuş, Ulakbim Cahit Arf Bilgi Merkezi ve Ankara'daki üniversite kütüphanelerinde bulunabilirlikleri % 61.6 oranında gerçekleşmiştir. 1998 aboneliği bulunmayanların % 38.3 değerli oranının düşürülebilmesi için hiçbir kütüphanede bulunmayan 20 sürelî yayına abone olmak, 36 sürelî yayının aboneliklerini yenilemek gerekir. Böylelikle fen bilimlerine ilişkin yabancı sürelî yayın literatürünün en seçkin örnekleri Ankara'da bulundurulabilecektir.

Ankara içinde bir işbirliği programı çerçevesinde hareket edilebildiği takdirde sürelî yayınların üniversite kütüphaneleri arası paylaşımı mümkündür. Bu yaklaşımı gerçekleştirmek üzere öncelikle her kütüphane kendi sürelî yayınlar dermesini gözden geçirebilir, abone olduğu, abone olmayı ya da iptal etmeyi tasarladığı sürelî yayınları, EF değerleri de dahil olmak üzere, yukarıda değinilen sürelî yayın değerlendirme ölçütlerini kullanarak değerlendirebilir. Değerlendirme sonuçları ve bağlı olduğu üniversitenin fakültelerine ve ders programlarındaki konulara göre, gerçekten dermesi için gerekli sürelî yayınları saptayabilir. Bundan sonraki aşamada üniversite kütüphaneleri ile Ulakbim Cahit Arf Bilgi Merkezi sorumluları bir araya gelerek sürelî yayınlar hakkındaki değerlendirme sonuçlarını tar-

tışabilirler. Birden fazla kütüphanede aboneliği bulunan süreli yayınlar, bu tartışma ortamında öncelikle ele alınmaları gerekenlerdir. EF değeri yüksek olanlar dahil olmak üzere, önemli bulunan süreli yayınların Ankara içinde en az bir kütüphanede bulundurulması için güçlü kararlar alınmalı, hangi süreli yayının hangi kütüphanede bulundurulmasının en doğru yaklaşım olabileceği üzerinde durulmalıdır. Böyle bir komitenin sık sık güncelleştirilebilen ve güvenilir bir 'Ankara Üniversite Kütüphaneleri Süreli Yayınlar Toplu Kataloęu' hazırlama girişimlerinde bulunması kaçınılmazdır. Sonraki aşama, süreli yayınlarını paylaşacak olan kütüphanelerin hangi esaslara göre bu etkinliği gerçekleştirebilecekleri konusuna eğilmektir.

Kaynakça

- Aguillo, I.F. (1996). "Increasing the between year stability of the impact factor in the Science Citation Index", *Scientometrics* 35(2): 279-282.
- Bayram (Gökkurt), Özlem. (1997). "Citation İndeks" ve "Citation" Analizi: Enformetrik Bir Model Çalışması. (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Bourne, Charles P. ve Dorothy Gregor. (1975). "Planning serial cancellations and cooperative collection development in the health sciences: methodology and background information", *Bulletin of the Medical Library Association* 63(4):366-377.
- Broadus, Robert N. (1985). "A proposed method for eliminating titles from periodical subscription lists", *College and Research Libraries* 46(1):30-35.
- Degener, Christie T. ve Marjory A. Waite. (1991). "Using an automated serials system to assist with collection review and cancellations", *Serials Review* 17(1):13-20.
- Garfield, Eugene.(1979).*Citation Indexing: Its Theory and Application in Science, Technology and Humanities*. Philadelphia, PA:ISI.
- Journal Citation Reports(JCR): A Bibliometric Analysis of Science Journals in the ISI Database. Printed Guide to the Microfiche Edition*. (1995).Philadelphia, PA: ISI.
- Journal Citation Reports on CD-ROM 1996, Science Edition*. (1996). Philadelphia, PA: ISI. (CD-ROM)
- Journal Citation Reports (JCR) on CD-ROM. Quick Reference Guide, Science Edition, Social Sciences Edition*. (1996). Philadelphia, PA:ISI.
- Journal Citation Reports on CD-ROM, Science Edition. 1996 Journal Coverage List*. (1996). Philadelphia, PA:ISI.

- Lancaster, F.Wilfrid. (1993). *If You Want to Evaluate Your Library*. 2. ed. London: Library Association.
- Magri, M.H. ve A.Solari. (1996). "The SCI Journal Citation Reports: a potential tool for studying journals? Pt. 1: Description of the JCR journal population based on the number of citations received, number of source items, impact factor, immediacy index and cited half-life", *Scientometrics* 35 (1): 93-117.
- Michalos, A.C. (1995). "Prices and impact factors of interdisciplinary social science journals", *Scientometrics* 32 (3): 259-261.
- Nisonger, T.E. (1993). "The relationship between price and citation data for journals in two subject areas", *Proceedings of the 56th Annual Meeting of the American Society for Information Science*. içinde (151-159) Alexandria, VA: Learned Information, Inc.
- Özbudak, Elçin. (1993). Yükseköğretim Kurulu Dokümantasyon ve Uluslararası Bilgi Tarama Merkezi Koleksiyonunda Bulunan Sanat ve Beşeri Bilimler Konulu Sürelî Yayınların Kullanım Değerlendirmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara:Hacettepe Üniversitesi.
- Öztürk, Meral. (1979). Hacettepe Üniversitesi Tıp Kütüphanesi Sürelî Yayınlar Dermesinin Değerlendirilmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Schoch, Natalie. (1994). "Relationship between citation frequency and journal cost: a comparison between pure and applied science disciplines", *Proceedings of the 57th Annual Meeting of the American Society for Information Science*. içinde (34-39) Alexandria, VA: Learned Information, Inc.
- Schoch, Natalie ve Eileen G. Abels. (1994). "Using a valuative instrument for decision making in the cancellation of science journals in a university setting", *Proceedings of the 57th Annual Meeting of the American Society for Information Science*. içinde (41-50) Alexandria, VA: Learned Information, Inc.
- Swigger, Keith ve Adeline Wilkes. (1991). "Using of citation data to evaluate serial subscriptions in an academic library", *Serials Review* 17(2): 41-52.
- Ulrich's International Periodicals Directory: Including Irregular Serials and Annuals*. (1997). 35. ed. New Providence, NJ: R.R. Bowker.
- Ulrich's International Periodicals Directory: Including Irregular Serials and Annuals*. (1998). 36. ed. New Providence, NJ: R.R. Bowker.